

Ordonnantie vande regierders der stad Utrecht, soo op 't stuck van den armen, als teghens de bedelaers ende van buyten in-comende onvermogende personen, als oock die geene die sodanige in hare huysen, cameran ofte loodsen ontfangen ofte logeren, ofte deselve daer aen verhuiren, mitsgaders d'ordre tusschen de arme ambachts-kinderen ende hare meesters

<https://hdl.handle.net/1874/9436>

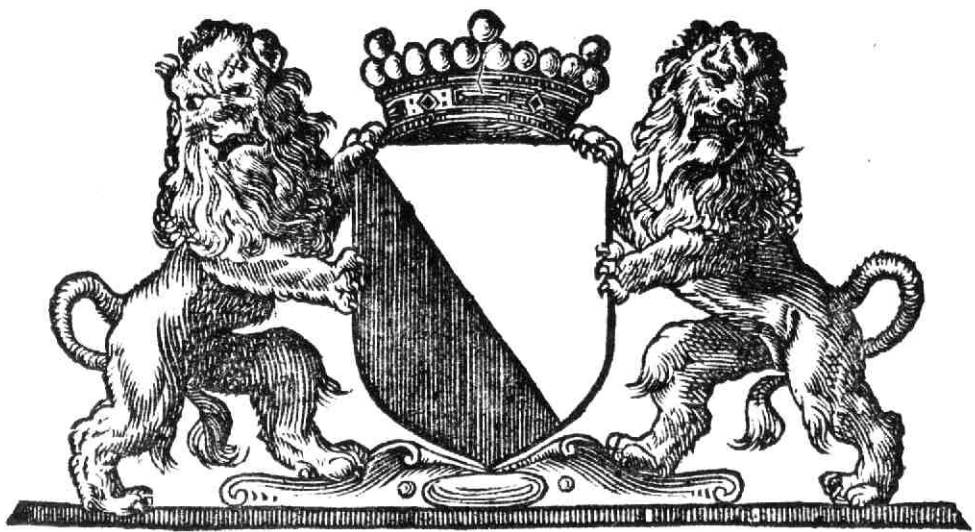
234
10.

ORDONNANTIE

Vande Regierders der Stadt

Utrecht / soo op 't stuck van den Armen / als
teghens de Bedelaers ende van buyten in-comende onbermo-
gende Personen / als oock die geene die sodanige in hare
Kuyken / Cameren ofte Loodsen ontfangen ofte logeren /
ofte deselve daer aen verhuypen.

Mitsgaders d'Ordre tusschen de arme
Ambachts-kinderen ende hare Meesters.

TOT UTRECHT,

Ghedrukt by Amelis van Paddenburgh, Ordinaris Drucker/
woonende inde Nijmerck in de Boeck-Druckerpe/

ANNO 1650.

Alfoo de Vroetschap
 deser Stadt daghelijcks
 clachtelijk bericht wordt, dat
 d'armoede alhier hoe langer so meerder,
 ende de Bedeylders der selver beswaer-
 licker valt: Dat oock door de menich-
 fuldige Armen, die nu ende dan, so inde
 Stadt, als de vryheyt van dien, van buy-
 ten gecomen en heymelick ingecropen
 sijn, de oprechte deser Stadts ingeborene
 Armen te soberlicker moeten worden
 getracteert, jae sulcx, dat indien daer-
 inne niet naerder voorsien en werde,
 ende ghestuyt die geene die noch meer
 van buyten souden willen inne-comen,
 gheschapen is, datmen eyntelijck noch
A 2
d'een

236
121
d'een noch d'ander en sal connen helpen, ende behoorlijck met Aelmoessen by-staen: Dat mede eenighe hun niet en ontsien daghelijcx te gaen bedelen, oock met cloppen ende bellen voor der goeder Luyden Huysen stoutelijcken Aelmoessen t'eysschen, onaenghesien sulcx tot meer-malen strictelijck is verboden: *Soo Ist*, Dat de Vroedschap voorz, omme behoorlijck daerinne te voor-sien, gheresumeert hebbende voorgaende Ordonnantien daer teghens geëmaneert, goedt gevonden heeft op nieuws te ordonneren ende statueren by desen, de Poincten ende Articulen hier nae volgende.

Anden

Aden eersten soo

sullen alle vzeemde ende
 upt-heemsche Dagabunden/ Ledich-
 gangers/ Bedelaers/ Mans ende
 Vrouwen/ jonck ende oudt/ ende
 voozts generalick alle vzeemde Per-
 sonen van Almoessen levende/ ende
 die niet volcomentlick aen de Ghe-
 committeerden van de Ambachts-

Camer cummen doen blijcken/ dat sy ghestadich ses Jaren
 langh sonder Almoesse te genieten/ binnen dese Stadt ge-
 woont/ ende hun eerlijck ende stille ghedragen hebben/ t sy
 deselve selfs huys houden/ ofte met anderen in-woonen/
 upt dese Stadt ende de vzyhepdt van dien moeten vertrec-
 ken/ binnen veerthien naest-comende daghen/ sonder hun
 naemaels t'onderwinden weder daer in te comen/ dan met
 behoorzlick consent/ op pene van aen-getast/ te water ende
 te hooode gestelt/ geschabotteert of andersins gecozrigeert
 te worden/ tot discretie vanden Gerechte.

II.

Ende die sodane Dagabunden ende Bedelaers in haere
 Huysen ofte Wooninghen ontfanghen/ ofte meer als eene
 nacht logeren/ die salmen (naer voozgaende cozrectie vande
 voozsz bovē verbodt en sonder consent weder innegecomen
 Personen) mette selve ter Stadt ende vzyhepdt van dien
 upt doen gaen/ met gelijk bevel van niet weder in te comē/
 als dooz toelatinge/ ende op pene als boven.

238

IIII.

Ende omme tot kennisse te mogen comen vande behoef-
 tige Personen / mitsgaders Bedelaers / die haer al-hier
 contrarie de Oꝛdonnantie zijn onthoudende / ende geen ses
 Jaeren in dese Stadt of de vꝛpheydt van dien continuelijck
 hebben ghewoont / ende mede van Soldaten Vrouwen/
 welcker Mans in andere Guarnisoenen zijn veretrocken/
 ofte hen in andere Heeren diensten hebben begeven / soo
 woꝛdt geꝛdonneert ende belast de Schouten vande respect-
 tive Gebuerten deser Stadt ende vꝛpheydt van dien / bin-
 nen veerthien daghen nae de publicatie deses / aende Am-
 bachts-Camer over te leveren een Hemoꝛie geschreven in
 lees baren schrifte / in-houdende de namen vande Personen/
 zijnde van gheringhe conditie / insgelijcx van Soldaten
 Vrouwen / welcker Mans zijn veretrocken / die in haere
 respective Gebuerten wonen ofte logeeren / daer by voe-
 gende hoe lange deselve alhier hebben ghewoont / ende in
 wat Gebuerte / op pene van by peder gebꝛekighe Schout
 verbeurt te woꝛden drie guldens / ten behoeve van den
 Officier.

IIII.

Ende sullen daer-en-boven binnen dese Stadt d'Hooft-
 mannen vande Schutterye / peder in zijn quartier / ende
 inde Dooꝛ-steden de Schouten ends Gerechten respectie
 scherp regard ende toeficht nemen / dat 't geene voꝛsz is
 nae-gecomen werde.

V.

Insgelijcx sullen de Diaconen en Almoseniers / peder
 in haer quartier / onder soecken / hoe lange de arme ende be-
 hoefstige

hoeftrige Personen/die by hen-lupden / soo ordinaris / als
 extraordinaris worden bedeyt/ inde Stadt ofte vyzheyde
 van dien continuelijk hebben ghewoont: Ende alle die
 geene die sy niet bevinden den tijdt van ses Jaren hier ge-
 woont te hebben/ daer van sullen sy de namen/ mitsgaders
 oock van der Soldaten Vrouwen / welcker Hans al-hier
 geen Guarnisoen en houden / binnen den voozsz tijdt van
 veerehien daghen aende voozsz Ambachts-Camer schrifte-
 lijk over-leveren.

VII.

Wijders wordt geinterdiceert alle andere uptheemsche
 Personen/Dagabunden/Ledich-gangers ende Bedelaers/
 Hans ende Vrouwen / jonck ende oudt/ ende voozts alle
 vzeemde Lupden vanWelmoeffen levende/hier te vozen niet
 gewoont hebbende/ van nu voozts-aen binnen dese Stadt
 ofte de vyzheydt van dien te comen / om langer als xriiij.
 uren te verblijven/ende dan dooz te passeren / sonder bede-
 len vooz der goeder lupder deuren/ ofte op publijcke plaet-
 sen/ op pene van aen-getast/ gheschavotteert/ ende voozts
 gebannen of andersins gecozrigeert te worden/tot discretie
 van mijn Heeren vanden Gerechte.

VIII.

Gelijck dan oock niemandt wie hy sy/ woonende binnen
 dese Stadt ofte vyzheydt van dien / sal moghen eenich der
 vooz-genoemde Personen langer als eenen nacht logeeren
 of accommoderen/ veel min op-houden of eenighe plaetsen
 verhuypzen/ sonder daer toe des anderen daerghs van den
 Hoofstman van 't Quartier consent verwozven te hebben/
 op pene van neffens het selve gheselschap by den gemelten
 Gerechte

Gerechte yntter Stadt ende vryhepde voozsz ghestelt te
worden/ ende niet weder daer inne te comen / dan met con-
sent/ op pene van bannissement.

V I I I .

Ende indien eenighe sodanighe van buyten in-comende
Personen/ die by d' Hoofman van 't Quartier toe-gelaten
ware langer als eenen nacht te verblijven / van meyninge
waren noch langer hier te blijvẽ/ sullen die gene die d' selve
met consent als vozen gelogeert hebben/ den eersten Maen-
dach daer aen vlgende/ vooz noens/ 't selve de Droetschap
te kennen geben / daer die voozsz van buyten in-comende
Personen sullen moeten versoecken consent om hier te mo-
ghen blijven: Ende en sal niemant / van wat staet ofte
conditie hy sy / sodane Personen als dan langer moghen
logeeren / veel min zijn huys/ Camer ofte Loodse aen de
selve te verhuypen / sonder ghesien te hebben 't schriftelick
consent vande Droetschap voozsz / op pene van geen huyp
ofte Slaep-penningen met recht te moghen eysschen/ ende
daer-en-boven te verbeuren de boete van drie guldens/
t' appliceren als boven.

V V .

Ghelijck oock niemant sodanighe Personen ofte Am-
bachts-Jongens sal mogen in-nemen/logeeren/ ofte huyp-
sen/ Cameren ofte Loodsen aen de selve verhuypẽ/ alwaert
dat sy te vozen eens of meer-malen van anderen ontfangẽ/
gelogeert ofte in-genomen waren geweest/ ofte oock huyp-
sen/ Cameren ofte Loodsen in huypre hadden gehad / ten
sy hem blijcke by schriftelick Appoinctement / dat d' selve
consent/ om hier te moghen woonen / vercregen hebben/ of
den

den tijdt van ses Jaren inde Stadt ofte vyzheydt van dien
continuelick hebben ghewoont/ op pene als vozen by peder
vande contraventeurs te verbeuren,

¶

Ende oft gebiele dat eenige Personen van geringe con-
ditie/sonder daer toe consent (achtervolgende dese Ordon-
nantie) verworven te hebben / ofte geen ses Jaren inde
Stadt ofte vyzheydt van dien gewoont hebbende/ quamen
te overlijden / kindt ofte kinderen naclatende / sullen de
verhuyzders der Hupsingen/ Cameren ofte Loodsen/ daer
inne de voozsz onvermogende Personen sullen wesen ober-
leden/ ofte de geene die deselve sullen hebben ontfanghen/
in-ghenomen ofte ghelogeert / de nae-gelatene kindt ofte
kinderen t'haren coste moeten onderhouden ende op-bzen-
gen/ alwaert dat sy te vozen by anderen ghelogeert waren
geweest/ofte eenige andere Hupsen/ Cameren ofte Loodsen
in huyze hadden gehad: Ende soo nemandt de macht niet
en hadde om sulcx te doen/ sal deselve aenden lijve ghestraft
ofte andersins arbitralick gecozrigeert worden/ ter discre-
tie vanden Gerechte.

¶

Ende indien 't selve in-nemen ofte logeren geschiet ware
met consent ofte by toe-latinge vanden Eygenaer ofte ver-
huyzder der Hupsen/ Cameren ofte Loodsen/ ende die gene
die sodanige onvermogende Personen in-genomen ofte ge-
logeert hadde/ de macht niet en hadde de kinderen te onder-
houden ende op te bzenen/ sal sulcx comen tot laste vanden
Eygenaer ofte verhuyzder / ende sal den ontfangher ofte
innemer/ ofte die sodanige onvermogende Personen ghelo-
geert hadden/ niet te min gestraft worden so geseyt is.

Doch so sulck in-nemen ofte logeren ware geschiet buyten consent ofte toelatinge vanden Eygenaer ofte verhuypder der Hupsen/Cameren ofte Loodsen/ende dat de onbermogende oberleden Personen te bozen by andere in-genomen ofte gelogeert waren geweest / ofte van anderen Hupsen/Cameren ofte Loodsen in huypze hadden gehadt/so sullen de achtergelatene Kindt ofte kinderen/ comen tot laste vande eerste verhuypders ofte logeerders / ende sal den lesten verhuypder ofte logeerder dies niet tegenstaende gestraft worden als bozen.

¶ IIII.

Ende so d'eerste logeerders ofte verhuypders insgelijck niet machrich en waren sodanighe Kindt ofte kinderen te onderhouden/sullen alle mede worden ghestraft gelijk den lesten logeerder ofte verhuypder.

¶ IIIII.

Welverstaende dat hier-inne niet begrepen en zijn Soldaten al-hier in Guarnisoen leggende/ende die by de Burgers ende Antwoonders om de service gelogeert worden.

¶ VI.

Doch sullen die geene die eenige Soldaten in hare Hupsen/Cameren/Schuyzen of andere plaatsen/ hoedanich die genaemt souden mogen worden/ logeren / of die oock aen Soldaten sodane verhuypen/ gehouden wesen/ so wanneer eenich vande Compagnien van heure ghelogeerde Soldaten/

ten/ of daer sy logimenten aen verhuynz hebben / uyt die
 Guarnisoen in een ander zyn vertogen/ ende deselve Sol-
 daten dies niettemin alhier weder in-comen / ende sy ofte
 heure Vrouwen ende Kinderen alhier blijven residerende/
 sulcx aende Ambachts-camer aen te brenghen / ghelijck sy
 oock ghehouden sullen wesen aen te brenghen/ soo wanneer
 heure gelogeerde Soldaten / of daer sy Hupsen/ Cameren
 ofte Loodsen aen verhuynz hebben / 't sy niet ofte sonder
 Pasport of verlof uyt den dienst zyn ghescheyden / ende al-
 hier dies niet teghen- staende haer woon- plaetse houden ;
 Insgelijck de Vrouwen/ welcker Mans in andere Heeren
 diensten zyn vertogen/ ten langsten binnen ses weecken/ na
 dat deselve Soldaten heuren dienst sullen hebben verlaten/
 ofte haer in andere Heeren dienste sullen hebben begeben/
 alles met namen ende toe-namen / oock vande Vrouwen/
 ende hoe veel Kinderen daer zyn/ en van wat Compagnie/
 op pene van drie guldens / t' appliceren als boven : Ende
 dat alsulcke Kinderen als by aelijvicheyde of wech-lopinge
 hier soudē mogen blijven/ sullen comen ende wesen tot laste
 vande gebzekige / ende in cas sy daer toe niet machtich en
 zyn/ sullen gestraft worden als in voozgaende Articulen.

R V I.

Wordt noch geinterdiceert eenige gelicentieerde Solda-
 ten/ of die heuren dienst sullen hebben verlaten / ofte oock
 Soldaten in een ander plaets Guarnisoen houdende/ in-ge-
 lijck Soldaten Vrouwen/ welcker Mans in andere Guar-
 nisoenen ofte andere Heeren diensten zyn vertoghen / te
 logeeren/ in te nemen/ ofte Hupsen/ Cameren ofte Loodsen
 daer aen te verhuynzen / alwaer 't dat sy te vooren eens of
 meermalen van anderen ontfangen/ gelogeeert ofte in-ghē-
 nomen waren geweest/ ofte Hupsen/ Cameren ofte Loodt-
 sen in hupze hadden gehad/ ten ware by Appointement

24h...
bande Doetschap bleecke/ dat deselve consent/ om al-hier
te mogen woonen/ verwozen hadden/ op pene als vozen.

¶ D I I I .

Ende by aldien de leste verhuizers ofte logeerders niet
machtich en waren de nae-gelatene kindt ofte kinderen te
onderhouden/ so sullen die comen tot laste vande voozgaen-
de logeerders ofte verhuizers / ende sal den lesten ver-
huizer des niet te min ghestraf worden volgens de vooz-
gaende Articulen: Ende soo sy geen van allen daer toe
suffisant en zijn / sullen sy alle daer ober in consozmite als
vozen werden ghecozrigeert.

¶ D I I I I .

De Deeckens vande Gilden en sullen geene Leer-jon-
gers in heure Gilde-boecken aen-tenpckenen/ ofte doen aen-
tenpckenen / veel min het Leer-kindts-geldt daer van ont-
fanghen ofte doen ontfangen/ haer en sy alvozens gebleec-
ken/ dat deselve binnen dese Stadt ofte vyzhepdt van dien
ghebozen zijn / ofte aldaer te woonen toe-gelaten sy/ op de
verbeurte van drie guldens.

¶ I I I .

Voorts wordt wel scherpelick bevolen alle andere arme
Personen/ jonck ende oudt/ binnen dese Stadt ofte de vyz-
hepdt van dien gebozen/ of ober de ses Jaren al-hier ghe-
woont/ ende in alle stilhepdt hun ghedragen hebbende/ hun
te wachten van nu voorts-aen te gaen bedelen/ troggelen/
aencloppen ofte bellen/ ofte in eenige manieren Aelmoessen
te epsschen/ bidden ofte ontfangen/ binnen dese Stadt ende
vyzhepdt/

245.

byghendt/voorz oft inde Kercken/ opte Straten of Mercken-
ten/voorz de Poozten/ op Kermiffen of Feest-dagen/op be-
gravinghen van Dooden/ op Bancquetten/ Wyploften/
Hooch-tijden/Cozts-abonden of Nieuw-Jaren/directelick
of indirectelick / onder wat derel of schijn sulcx oock soude
moghen werden gheexcuseert / niemandt upt-ghesondert/
't sy Ambachts-Tongens/ Clercken/ Mars-cramertgens
of eenige anderen/wie 't oock souden mogen zijn / op pene
van te moeten vertrecken/ met bevel van niet weder te co-
men / dan met consent als vozen gheseyt is / op pene by 't
eerste Article ghestatueert.

¶¶.

Om welke openbare Bedelarne te weeren ghestelt zijn
vier Mannen / welker last is alle daghen ghestadelick/
elck in zijn Quartier/ omme te gaen / ende scherpelijck te
bevelen / die sy bedelende bevinden / sulcx te laten ende te
gaen wercken/ of hun te contenteren mette Nelmoeffen nae
heure qualificatie hen toe-ghevoeght : Welcke ghestelde
Mannen sullen op-tenckenen de namen ende toe-namen/
oock de Werck ende Slaep-plaetsen van sodanighe moet-
willighe Overtreders / ende deselve mijn Heeren van den
Gerechte overleveren/ omme by hen-luyden daer jeghens
voorz-sien te werden nae behozen.

¶¶¶.

Sonder dat sulcke Overtreders / ober de vermanin-
ghen ende examinacien / hun by de ghestelde Mannen te
doen/

246.
doen/ deselve sullen moghen injurieren/ missegghen of
misdoen / op pene van datelijck aen-getast/openbaerlijck
gheschabotteert/ gegeesselt ende voorts ytter Stadt ghe-
jaeght/of andersins ghestraft te werden / ter discretie van
den Gerechte.

¶ ¶ ¶

Gelijck doek niemands de voorsz Mannen in 't exerce-
ren van haer Ampt sullen moghen eenighe verhingeringe
ofte beletsel aen-doen / missegghen ofte te misdoen / met
woorden ofte met wercken / op de verbeurte van ses gul-
dens ende arbitrale cozzectie.

¶ ¶ ¶

Ende want dese Ordonnantie ghemaect is om goede
Policie te onder-houden / tot extirpatie van alle vzeemde
Dagabunden ende Bedelaers / ende tot beter onderhoudt
van den oprechtē Armen/ daer aen de Aelmoeffen behoudē
zijn: Soo wordt allen Bozgeren ende Ingesetenen deser
Stadt ende vyzhepdt van dien verboden / eenighe deplin-
ghen publijkelicken opter Straten / vooz Poozten ofte
Deuren/ naer date deses meer te doen ofte laten doen/
op pene van drie guldens t'elken reyse te verbeuren/ te ap-
pliceren d'een helfte van dien ten behoeve vanden aenbzen-
ger / ende d'ander helfte ten behoeve van de geene die de
bekeuringhe doensal; Ende sullen de Ouders vooz haere
Kinderen/ende de Heesters ende Vrouwen vooz hare Wo-
den moeten verantwoozden.

Tot

Tot welke bekeuringhe ende executie van dien/ benef=
fens den Officier deser Stadt / mede gheauthoizeert zijn
de voorsz vier Mannen/ mitsgaders deser Stadts Letter-
dienaers/ Boden / Opsichters op de Duplinis / ende Die-
naers vande Justitie.

¶¶¶.

Wel-verstaende dat hier-inne niet en zijn begrepen dep-
linghen van Provens / in Kercken / Capellen ende Gast-
hupsen gefundeert.

¶¶¶.

Maer de geene die ghenepcht zijn caritate aen den op-
rechten Armen te bewijzen / die sullen sulcx mildelijcken
believen te doen inde Sondaeghsche Bussen / ende als men
dooz den Armen/ dooz bevel vande G: Broetschappe / een
generael Omganck ende Collecte sal doen / op daghen al-
rede gheozdonneert/ ofte alsnoch te ozdonneren / naer dat
den noot der Armen bevonden sal worden te verepschen.

¶¶¶.

Wordt mede gheinterdiceert alle Wo:geren ende Inge-
setenen

248.
setenen deser Stadt ende bypheydt van dien / eenige par-
ticuliere Collecten vooz pemanden te doen / of eenighe
Aelmoessen vooz anderen te gaen bedelen / op de verbeurte
van drie guldens / waer van d'een helfte sal comen ten
behoefve vanden Aen-bzenger / ende d'ander helfte ten be-
hoefve van den Officier / ofte den geenen die d'executie
doen sal.

XXXIII.

Item indien nemandt binnen dese Stadt ofte bypheydt
van dien quame te steruen / die vande Diaconye ofte Ael-
moseniens-Camer onderhoudt ware genietende ofte geno-
ten hadde / ende eenige Goederen achter-liete / sullen deselve
Goederen comen ten profijte vande Diaconye ofte Aelmo-
seniens-Camer / ten ware de Goederen merckelijcken meer
imporkeerden / als 't geene den overleden hadde ghenoten /
in welcken ghevalle men niet meer sal hebben te repeteren /
dan 't geene aen den over-leden ofte den zinnen ghedeyle
mochte zijn gheweest / latende de reste tot profijt vande
Erfgenamen / behoudens de Gast-huysen / Wees-huysen
ende andere Gods-huysen / ende de Sisters ofte Admini-
strateurs van Gods-Cameren heur gerechticheydt.

XXXIV.

Item indien die geene die vande Aelmoessen zijn leben-
de / bevonden werden in eenighe Herberghen ofte op andere
place

plaetsen te dzincken / spelen ofte eenighe lichtbeerdichendt
te ghebzupcken / ofte doock binnen hare Hupsen sulcx te be-
dzijven / ofte anders haer geldt onnuttelijck te verquisten /
sullen deselve datelijck in hechtenis gheskelt ofte andersins
ghecozrigeert worden / ter discretie van mijn Heeren van
den Gerechte / ofte andere daer toe gheauthoziiseert.

¶¶¶..

Interdicerende voorts de Diaconen ende allen anderen
eenighe administratie van deplinghe hebbende / van nu
voorts-aen eenige vzeemde uyt-heemische Personen te mo-
gen bedeylen / ten sy dat hen blijcke / dat d'selve den tijdt
van ses Jaren in de Stadt ofte Vyshepdt van dien sullen
hebben ghewoont / ofte behoorzlick consent / om al-hier te
mogen woonen / sullen hebben verwozven.

¶¶¶I.

Interdicerende mede alle Hups-meesters vande Gast-
hupsen / Sifters ende Administrateurs van Gods-Came-
ren pemandts van buyten in-comende / ende die binnen
dese Stadt ofte der selver Vyshepdt geen ses Jaren ghe-
woont en hebben / inde respectie Gods-hupsen ofte Gods-
Cameren in te nemen / sonder vooz-weten ende consent
vande Gecommitteerden vande Ambachts-camer / t'elcken
op drie guldens te verbeuren / die bevonden sullen worden
contrarie ghedaen te hebben.

C

Lastende

¶¶¶¶.

Lastende insgelijcks de Armen-besorgers / niemanden te bedeylen die heur kinderen tot ledich-gaen houden/ nemaer dat sy sodanighe Personen de Aelmoeffen ont-trecken / ter tijdt sy heur kinderen aen Handt-wercken/ ofte om de goede luyden te dienen/ sullen hebben bestelt.

Volcht

Volcht de

ORDONNANTIE,

WAERNAE

De Meesters ende arme Ambachts

Kinderen , hun fullen hebben te
reguleren.

Iso dese Stadt met veele vzeemde en
van buypen inne-ghecomen bedelende Ambachts-
kinderen verbult/ ende d'ongeregeltheyt der selver
meest veroozsaecht werdt/ dooz dien veel Meesters ende
Meesterfen/ onder dexel van haer charitaet te bewijfen/
ende een Ambacht te leeren/dickwils een/twee of meer Am-
bachts kinderen op nemen/die sy veel Jaren lopende hou-
den/ende meer gebuycken tot slaven/als tot Ambachten te
leeren/ende te onderwiffen naer behoze/ latende het onder-
houdt der selver tot laste vande Gemeente / sonder te ghe-
dencken/dat by ghebreke der selver sy het werck selver sou-
den moeten doen/ ofte knechte buyzen/ of grooten loon daer
vooz geven: Ende dat sy so wel de Leer-jongens ghehou-
den zijn te voldoen/ als de Leer-jongens hen-luyden/ daer
dooz de Ambachts-kinderen so onozdentlick ende Godloos
op-wasschen/ dat sy geen Predicacien horen/ noch Godt/
noch den Menschen leeren vzeesen ofte eeren.

SOO verbieden mijne Heeren van de Doetschappe alle Meesters ende Meesteressen / eenighe Ambachts-Kinderen die nu binnen dese Stadt zijn / ofte noch souden moghen comen / jonck ofte oudt / naer date deses aen te slaen ofte t'haren Huysse te houden ofte te ontfanghen / dan die gene die sy selfs met cost / clederen ende slapen in haer selfs Huysinghe begeeren te versozghen / sonder d' selve te laten bedelen in eenigher manieren : Op pene van drie guldens t'elckens by de Meesters ofte Meesteressen te verbeuren vooz clek Ambachts-Kindt.

II.

Ende soo pemandt van nu voozts-aen eenigh arm Ambachts-Kindt / ofte Kinderen / vande Ambachts-Camer begeerde aen te nemen / die jegenwoordich hier zijn ofte comen moghen / oudt ofte jonck / sullen daer van accorderen mette Ghecommitteerden van de selve Camer / sonder dat d' Ambachts-Kinderen als vozen aen-genomen zijnde / in eeniger manieren sullen moghen bedelen / maer sal de Meester of Meesteresse ghehouden zijn 't Ambachts-Kindt ofte Kinderen / die sy aen-ghenomen sullen hebben / tot discretie vande voozsz Gecommitteerden te onderhouden van Montkosten / dzanck / klederen / linnen ende wollen ter nootdzuft / ende slapen als vozen : Des sullen de Leer-Taren verlanght worden / sulcx als de voozsz Gecommitteerden in redelicheydt sullen bevinden te behozen.

Die voozsz Meesters sullen ghehouden wesen hare Ambachts-kinderen te houden in behoorlijke tucht ende onderdanicheydt/ soo wel op der straten/ als in huys/ ende ten minsten alle Sondagen een Predicatie te laten hozen/ ende soo sp haer mis-droegen/ Vaderlijcker wijze te vermanen/ ende oock te straffen met de roede ofte andersins (ist nooch tot goet-duncken vande voozsz Gecommitteerden.

IIII.

Niemandt sal hem voozts-aen mogen verbozderen zijne Ambachts-kinderen/ die hy met vooz-weten vande voozsz Gecommitteerden aen-genomen heeft / gheduerende ende noch lopende den tijdt van hare aen-neminghe/ sonder vooz-weten ofte consent van de selfde/ oozlof te geven of te laten vertrecken/ hier ofte elders by een ander Meester te werken. Van gelijcken sal een pegelijck hem wachten het verlaten Ambachts-kindt te werck te stellen ofte ontfanghen/ op de verbeurte vande boeten in peders Gildt-Ordonnantie begrepen / indien d'selbe Ordonnantien sulckx mede brenghen / anders ter discretie vande Gecommitteerden vooznoemt.

D.

Ende indien yemandt vande voozsz Ambachts-kinderen met kennisse vande voozsz Gecommitteerden aengenomen zijnde / teghens danck ende wille van zijn Meester ende Meesterse wech liepe / sal de Meester ende Meesterse in
 C 3 sulcken

256
fulcken gheballen ghehouden zijn 't selve terstont de voozsz
Secommitteerden aen te geben/ om te vernemen waer het
gebleven oft gelopen sy/ ende 't selve wederom te doen ha-
len/ ende nae vooz-gaende vermaninghe ofte castijdinghe/
den Meester ofte Meesterse/ indien het haer belieft/ weder-
om te leveren vooz de eerste repse / ende ten tweeden sulcx
doende / dat 't selve Ambachts-Kindt in hechtenisse ghe-
bracht / ende al-daer tot discretie vanden Gherechte deser
Stadt te water ende te broot gestelt/ ofte tot sulcken werck
ghebruyckt sal worden/ als mijn Heeren van den Gherechte
sullen arbitreren.

VII.

Ende indien het wech-gelopen Ambachts-Kindt niet
gebonden wordt / sal het uyt dese Stadt ende de vyzhepde
van dien moeten blijven / sonder weder inne te comen/ op
pene van strengelijck ghegeeffelt te worden/ ten ware hy als
vozen zijn Meester ofte Meesterse te vreden hadde gestelt/
met kennisse vande voozsz Secommitteerden.

VIII.

Ende op dat dese Ordonnantie te beter gheeffectueert
worde/ ordonneren mijne Heeren vanden Broetschappe een
negelijck ontboden zijnde vooz den Deyrwaerder ofte Vo-
de/ als dan te compareren vooz de voozsz Secommitteerden
ter bestemder plaetsen ende tijdt/ op pene van ses stuyvers
vooz de eerste repse / ende vooz de tweede repse twaelf stuy-
vers te verbeuren.

Ende

DIII.

Ende sullen de vooz-berhaelde pecuniele boeten gekeert
 werden/ een derden-deel ten behoeve van den Aen-bringer/
 ende de twee andere derden-deelen tot voozdeel van de
 voozsz Armen.

Ende op dat van alle 't gene voozsz is / niemands igno-
 rantie en pretendere / soo hebben mijn Heeren Burgher-
 meesteren ende Doetschappe deser Stadt goet gebonden/
 dese Ordonnantie te doen drucken ende publiceren / oock
 aende Schouten van de Ghebuzzen binnen deser Stadt
 ende de vyzhepdt van dien / elcx een Exemplaer daer van te
 doen leveren / om heure respectieve Gebuzzen vooz te lesen:
 Reserverende aen haer d'interpretatie / verminderinghe/
 vermeerderinghe ende alteratie van dien.

Aldus ghedaen ende gearresteert by mijn Heeren Burger-
 meesteren ende Doetschap vooznoemt / den xj^{em} April
 1650.

My pnt, ende was onderteeckent,

J. van Nijpoort.

Ghepubliceert vanden Stadt-huyse t'Utrecht, naer voor-
 gaende Clock-luydinghe, met ghewoonlijcke assi-
 stentie, op den xxiiij^{em} April 1650.

By my, ende was onderteeckent,

C. de RIDDER.